

2. Hoofdpijnen

02 juni 2024

2.1 Prettig leven in Gooise Meren vraagt om maatschappelijke bijdragen

Inleiding

In Gooise Meren leven en werken we prettig in een groene en veilige omgeving. Omringd door water, heide, bos en cultureel erfgoed. Onze kinderen groeien kansrijk op met goede school- en sportvoorzieningen. En door passende sociale voorzieningen kan iedereen een leven lang meedoen.

Soms is het lastig om doelen te bereiken die haaks op elkaar staan. We hebben nieuwe woningen nodig en willen tegelijkertijd onze natuur zoveel mogelijk behouden. Zo willen we ons inzetten voor een duurzame toekomst, terwijl energiebesparende maatregelen vaak geld kosten. En hoe geven we urgente en minder urgente woningzoekers een eerlijke kans op een huis?

Keuzes maken is niet altijd makkelijk, maar we gaan ze niet uit de weg.

Met deze perspectiefnota kijken we vooruit: hoe staat de gemeente er financieel voor?

We moeten keuzes maken met het gegeven dat er nog veel onzeker is. Bijvoorbeeld hoeveel de bijdrage van het Rijk zal zijn. De enige zekerheid die we hebben, is dat het meestal duurder wordt. Of het nu gaat om de dagelijkse boodschappen, energie, grondstoffen of personeel.

We kiezen ervoor onze ambities in stand te houden

We willen blijven investeren in een duurzaam, sociaal, veilig en vitaal Gooise Meren. Dat is een pittige opgave. Maar, ambities zijn er om waar te maken, niet om ze door te schuiven of te schrappen.

We kijken kritisch of bestaande taken efficiënter, en dus voor minder geld, uitgevoerd kunnen worden en we kiezen ervoor om andere dingen helemaal niet of nog niet te doen. Zo stellen we de inventarisatie naar beweegmogelijkheden in de buitenruimte uit, versoberen we de taken van de cultuurregisseurs, zetten we één BOA minder in en stellen we de nieuwbouw van parkeergarage De Olmen een of twee jaar uit. Ook investeren we in een praktijkondersteuner Jeugd die ervoor moet zorgen dat er minder jeugd onnodig instroomt in de duurdere specialistische jeugdhulp.

Uiteraard zullen deze keuzes in meer of mindere mate merkbaar zijn in de samenleving, maar wij denken dat we hiermee een afgewogen keuze hebben gemaakt tussen de ambities en de beschikbare middelen.

Tegelijk ontkomen we er niet aan om ook van inwoners en ondernemers een bijdrage te vragen

Zo stijgen de parkeertarieven en -vergunningen en zal het tarief van de OZB in twee stappen worden verhoogd. Voor een gezin, in het bezit van een huis met een gemiddelde woningwaarde, betekent die verhoging een toename van de jaarlijkse OZB-aanslag van € 50 in 2025 en nog eens € 50 in 2026. We realiseren ons dat deze voorstellen niet allemaal even populair zullen zijn. Maar om onze inwoners een fijne woonomgeving te kunnen blijven bieden, én financieel gezond en vitaal te blijven, zijn dergelijke keuzes onvermijdelijk. Bovendien blijven de woonlasten hiermee nog steeds op een aanvaardbaar niveau, ook in vergelijking met andere gemeentes.

We presenteren een meerjarenperspectief dat (nog) niet in alle komende jaren sluitend is

Het is nu nog onduidelijk wat de bijdrage van het Rijk zal zijn. Als dat meevalt, kunnen we doorgaan op de gekozen weg. Maar als het tegenvalt, en de rijksbijdrage is onvoldoende om zwarte cijfers te schrijven, dan zullen we opnieuw en nog kritischer moeten gaan kijken naar te maken keuzes. De oplossingsrichtingen om een meerjarig structureel sluitende begroting te maken zijn wel al in beeld.

We zijn ervan overtuigd dat er nu een evenwichtig pakket ligt, waarbij we zorgvuldig hebben gekeken naar ambities, efficiency én inkomsten. Gemeente Gooise Meren is en blijft daarmee één van de meest aantrekkelijke gemeentes van Nederland en bovendien financieel gezond.

Financieel-technische uitgangspunten

In de perspectiefnota wordt jaarlijks rekening gehouden met de financiële ontwikkelingen, zoals de loon- en prijsontwikkeling en de uitkering uit het Gemeentefonds. Inmiddels is er gedeeltelijk duidelijkheid vanuit het Rijk over eventuele compensatie voor het zogenaamde ravijnjaar 2026. Uit de Voorjaarsnota van het kabinet is af te leiden dat dit vooralsnog niet toereikend is om zonder maatregelen het in de Programmabegroting 2024 gepresenteerde tekort vanaf 2026 op te lossen. En ook het komende begrotingsjaar 2025 komt onder druk te staan.

De exacte effecten van die Voorjaarsnota worden zichtbaar in de meicirculaire 2024. Hierover zult u, vóór de

meningsvormende raad, met een separate raadsmededeling worden geïnformeerd.
De financieel-technische uitgangspunten lichten we onder programma 6 'Financieel gezond' nader toe.

Dekkingsmogelijkheden

Het gepresenteerde tekort neemt verder toe door autonome ontwikkelingen, nieuwe ambities en onvermijdelijke budgetaanpassingen. Het college stelt voor om voor de financiering daarvan in ieder geval in te zetten op hogere inkomsten. Daarnaast is er een algemene handreiking van de rijksoverheid die het gemeenten mogelijk maakt een deel van de Algemene Reserve in te zetten als (structureel) dekkingsmiddel. Ook die mogelijkheid wordt door het college meegenomen. Tot slot is gezocht naar verlaging van reguliere taken en ambities binnen alle programma's. Het college gaat er vooralsnog van uit dat het dan nog resterende tekort wordt aangevuld door het Rijk. In aanloop naar de begroting zullen eventueel alternatieve dekkingsvoorstellen worden geformuleerd, mocht uiteindelijk blijken dat we toch niet op die compensatie kunnen rekenen.

In deze perspectiefnota is een aantal PM-posten opgevoerd voor enkele specifieke activiteiten die nog onvoldoende duidelijk zijn qua (financiële) consequenties. Deze worden in de komende maanden nader uitgewerkt en financieel vertaald en kunnen daarmee gevolgen hebben voor het nu gepresenteerde begrotingsaldo.

2.2 Financieel beeld Perspectiefnota 2025

Financieel beeld Perspectiefnota 2025

2.2.1 Inleiding

In de volgende paragrafen nemen we u mee in de totstandkoming van het financiële beeld voor deze perspectiefnota. Dat gebeurt in vier stappen: (1) het geactualiseerde vertrekpunt, (2) nieuwe ambities, (3) meer inkomsten en (4) het efficiënter invullen en verlagen van reguliere taken en ambities. Bij elk onderdeel wordt, omwille van de leesbaarheid, een uitgebreide tabel gepresenteerd, voortbordurend op het eindsaldo van de vorige tabel.

2.2.2 Geactualiseerd vertrekpunt 2025-2028

Het financieel beeld start met de saldi uit de door de raad in november 2023 vastgestelde Programmabegroting 2024. Daarnaast is sprake van (autonome) ontwikkelingen, als gevolg van wettelijke taken of als doorwerking van eerdere besluitvorming, zoals de september- en decembercirculaires en de effecten als gevolg van de groei van onze gemeente boven de 60.000 inwoners. Naast de structurele doorwerking van voorstellen in het eerste Voortgangsverslag 2024 houden we ook rekening met de financieel-technische uitgangspunten, zoals loon- en prijsontwikkelingen en de uitkering uit het Gemeentefonds, om een reëel financieel vertrekpunt te bepalen. Hierbij is ook de in de Voorjaarsnota van het kabinet toegekende financiële compensatie meegenomen.

Het financieel beeld (tabel 1) laat daarmee vanaf 2026 nadelige saldi zien.

Tabel 1: Financieel beeld bedragen in € x 1.000	Struct / inc	2025	2026	2027	2028
Saldo 2025-2028, conform Programmabegroting 2024	I S	500 N 1.673 V	610 N 7.237 N	276 N 8.340 N	287 N 8.340 N
Saldo 2025-2028, Programmabegroting 2024		1.173 V	7.847 N	8.616 N	8.627 N
<i>Autonome ontwikkelingen en raadsbesluiten</i>					
60.000 + inwoners	S	160 N	200 N	200 N	200 N
Kinderraad	S	25 N	25 N	25 N	25 N
Doorwerking 1e Voortgangsverslag 2024	S	121 N	355 N	1.464 V	2.119 V
Doorwerking 1e Voortgangsverslag 2024	I	1.095 V	95 V		
Bijdrage Regio (Kaderbrief 2025)	S	163 N	248 N	347 N	445 N
Veiligheidsregio	S	304 N	304 N	304 N	304 N
Inboeken doorschuif-btw investeringen GNR	S	50 V	50 V	50 V	50 V
Nedvang vergoeding prullenbakken OR	S	45 V	45 V	45 V	45 V
Begrotingsscan	S	324 V	324 V	324 V	324 V
<i>Financieel-technische uitgangspunten</i>					
Loon- en prijsontwikkeling algemeen	S	3.790 N	3.790 N	3.790 N	3.790 N
Uitkering Gemeentefonds, lopende prijs 2025	S	3.651 V	3.651 V	3.651 V	3.651 V
Compensatie Rijk, Voorjaarsnota kabinet	S	845 N	3.245 V	3.137 V	3.092 V
Overige financieel technische aanpassingen	S	69 V	48 N	78 N	601 N
<i>Geactualiseerd vertrekpunt 2025 - 2028</i>	I S	595 V 404 V	515 N 4.892 N	276 N 4.412 N	287 N 4.424 N
Geactualiseerd vertrekpunt 2025 - 2028		999 V	5.407 N	4.688 N	4.711 N

2.2.3 Ambities en ontwikkelingen

Er is sprake van nieuwe ambities en ontwikkelingen, maar ook van stijging van uitgaven voor reguliere taken zoals bij Jeugd en Wmo. Tot op heden werden deze laatste steeds incidenteel doorgevoerd via de Voortgangsverslagen. Wij stellen voor om deze nu structureel op te nemen voor een realistischer financieel beeld. Samen met de overige ontwikkelingen en nieuwe ambities leidt dit tot aanzienlijke tekorten voor alle jaren.

Tabel 2, financieel beeld, incl. ambities bedragen in € x 1.000	Struct / inc	2025	2026	2027	2028
<i>Geactualiseerd vertrekpunt 2025 - 2028</i>	<i>I</i>	<i>595 V</i>	<i>515 N</i>	<i>276 N</i>	<i>287 N</i>
	<i>S</i>	<i>404 V</i>	<i>4.892 N</i>	<i>4.412 N</i>	<i>4.424 N</i>
Geactualiseerd vertrekpunt 2025 - 2028		999 V	5.407 N	4.688 N	4.711 N
<i>Onvermijdelijke ontwikkelingen en nieuwe ambities</i>		<i>3.986 N</i>	<i>4.079 N</i>	<i>2.752 N</i>	<i>4.512 N</i>
Programma 1		1.452 N	1.505 N	1.393 N	1.393 N
<i>1.2 Sport & bewegen</i>					
Kunstgrasveld rugbyclub 't Gooi	S		70 N	70 N	70 N
<i>1.3 Welzijn</i>					
Structureel maken beleidsontwikkeling Wmo	S	30 N	30 N	30 N	30 N
Uitbreiden formatie USD/Wmo tbv wett termijnen	S	178 N	178 N	178 N	178 N
WMO maatwerk realistisch structureel bijramen	S	800 N	800 N	800 N	800 N
verhogen subsidie Versa Welzijn compensatie loonkostenontwikkeling	S	315 N	315 N	315 N	315 N
Uitvoering visie ontmoeting voor en van iedereen	I	50 N	50 N		
Subsidie De Plataan	I	79 N	62 N		
<i>1.4 Maatschappelijke & culturele voorzieningen</i>					
Third Place	S	PM	PM	PM	PM
Programma 2		1.280 N	1.280 N	1.280 N	1.280 N
<i>2.1 Jeugdbeleid</i>					
Extra coördinator integraal beleidsplan	S	90 N	90 N	90 N	90 N
Integrale aanpak beleidsdoelen Jeugd	S	30 N	30 N	30 N	30 N
<i>2.2 Jeugdzorg</i>					
Structureel maken versterking jeugdteam	S	360 N	360 N	360 N	360 N
Jeugd maatwerk realistisch structureel bijramen	S	700 N	700 N	700 N	700 N
Praktijkondersteuner Jeugd	S	100 N	100 N	100 N	100 N
Programma 3		485 N	431 N	461 N	591 N
<i>3.2 Buitenruimte en leefomgeving</i>					
Meerjarige aanpak Bosplantsoen Mouwtje en Bilderdijkpark	I	60 N			
Herijken beheerplannen	I	50 N			
Onderhoud rondom vestingwallen Naarden	S	PM	PM	PM	PM
Circulaire economie	I	150 N			
Renovatie gemeentewerven	S	PM	PM	PM	PM
Asfaltvernieuwing Huizerweg	S		40 N	40 N	40 N
Ruijterlaan-Heidezicht parkeerlocatie	S		20 N	20 N	20 N
Gietijzeren afvalbakken	S		15 N	15 N	15 N
Voetpad en rijweg Burg. van Wettumweg	S		95 N	95 N	95 N
Saneringsproject verkeersborden	S		30 N	60 N	90 N

Diverse kleine investeringen begraafplaatsen	S		5 N	5 N	5 N
Renovatie groen Mouwtje	S		6 N	6 N	6 N
Asfalt rijweg Brinklaan	S		35 N	35 N	35 N
Verledden omzetten naar investeringen	S		45 N	45 N	45 N
Inrichtingsplan begraafplaats Muiden	S		5 N	5 N	5 N
Vervangen voetpaden rondom sportvelden	I	90 N			
<i>3.4 Ruimtelijke ontwikkeling</i>					
Brug bij Amsterdamse Poortbrug	S			PM	PM
<i>3.4 Ruimtelijke ontwikkeling</i>					
Nieuwbouw brandweergarage Muiderberg	S				100 N
OFGV Ontwikkelplan	S	135 N	135 N	135 N	135 N
Programma 4		131 N	135 N	1.260 V	340 N
<i>4.1 Economie</i>					
Minder huur en onderhoud na aankoop damwanden Muiden	S	PM	PM	PM	PM
Uitvoeringsregels voor ligplaatsen (handhaving)	S	80 V	80 V	80 V	80 V
<i>4.3 Werk & inkomen</i>					
Schuldhelpverlening structureel bekostigen	S	80 N	80 N	80 N	80 N
<i>4.4 Mobiliteit</i>					
Stimuleren deelmobiliteit en beleid plaatsingscriteria	I	40 N			
Parkeerregisseur	S	91 N	75 N	75 N	75 N
Extra onderhoud bij uitstel nieuwbouw parkeergarage De Olmen	S		35 N	35 N	35 N
Parkeergarage Veldweg	S				200 N
Parkeergarage Veldweg opbrengst woningbouw	I			1.400 V	
Aanleg regionale doorfietsroutes	S		25 N	25 N	25 N
Aanleg parkeerplaats touringcars Spant/SDO	S			5 N	5 N
Programma 5		508 N	598 N	748 N	778 N
<i>5.1 Dienstverlening en communicatie</i>					
Uitbreiding formatie in het kader van de reisdocumentenpiek	S	168 N	168 N	168 N	168 N
<i>5.2 Veiligheid & handhaving</i>					
Cameratoezicht Bussum	S	50 N	100 N	100 N	100 N
Bibob jurist/coördinator	S	120 N	120 N	120 N	120 N
<i>5.3 Bestuur & organisatie</i>					
Service en onderhoud applicaties	S	170 N	170 N	170 N	170 N
Actualisering investeringen automatisering en facilitair	S		40 N	190 N	220 N
Programma 6		130 N	130 N	130 N	130 N
<i>6.1 Financiën</i>					
Subsidieadviseur	S	130 N	130 N	130 N	130 N

6.2 Vastgoed					
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen	I				PM
Saldo incl. ambities 2025 - 2028	I	76 V	627 N	1.124 V	287 N
	S	3.063 N	8.859 N	8.564 N	8.936 N
Saldo incl. ambities 2025 - 2028		2.987 N	9.486 N	7.440 N	9.223 N

2.2.4 Dekking via inkomsten

Het college kiest ervoor om in eerste instantie de tekorten, mede als gevolg van ambities en onvermijdelijke ontwikkelingen, te financieren door een acceptabele lastenverzwaring voor inwoners en bedrijven via de onroerendezaakbelasting. Ook het voorstel tot verhoging van de parkeertarieven, dat bij de behandeling van Programmabegroting 2024 door de raad is verworpen, wordt opnieuw ingebracht.

Vanwege het financiële ravijn vanaf 2026 is er een handreiking gekomen voor de gemeenten, waardoor een deel van de Algemene Reserve als 'structureel' dekkingsmiddel mag worden ingezet. Die inzet is echter wel gebonden aan voorwaarden.

Tabel 3: financieel beeld, incl. meer inkomsten bedragen in € x 1.000	Struct / inc	2025	2026	2027	2028
Saldo incl. ambities 2025 - 2028	I	76 V	627 N	1.124 V	287 N
	S	3.063 N	8.859 N	8.564 N	8.936 N
Saldo incl. ambities 2025 - 2028		2.987 N	9.486 N	7.440 N	9.223 N
Meer inkomsten		2.265 V	4.660 V	3.660 V	3.660 V
Programma 4		870 V	870 V	870 V	870 V
4.4 Mobiliteit / parkeren					
Parkeertarieven verhogen	S	870 V	870 V	870 V	870 V
Programma 6		1.395 V	3.790 V	2.790 V	2.790 V
6.1 Financiën					
Inzetten 10% van surplus Algemene Reserve	S		1.000 V		
6.4 Belastingen					
Gefaseerd verhogen OZB	S	1.395 V	2.790 V	2.790 V	2.790 V
Saldo incl. meer inkomsten 2025 - 2028	I	76 V	627 N	1.124 V	287 N
	S	798 N	4.199 N	4.904 N	5.276 N
Saldo incl. meer inkomsten 2025 - 2028		722 N	4.826 N	3.780 N	5.563 N

2.2.5 Verlaging van reguliere taken en ambities

Omdat we met de verhoging van inkomsten nog niet komen tot een structureel sluitende begroting worden daarnaast diverse maatregelen doorgevoerd. Het college heeft kritisch gekeken naar de reguliere taken en ambities en heeft, daar waar mogelijk, activiteiten geschrapt dan wel een verlaging van specifieke budgetten opgenomen. Om de raad zijn kaderstellende rol te kunnen laten invullen en de mogelijkheid te bieden keuzes te heroverwegen, worden in de bijlage bij het raadsvoorstel ook alle mogelijke ombuigingsrichtingen gepresenteerd, waarvoor het college nu (nog) niet heeft gekozen.

Hierbij gaat het college ervan uit dat het Rijk nog met aanvullende compensatie komt ter grootte van structureel € 2 à 3 mln. Mocht blijken dat we niet op die compensatie kunnen rekenen, dan zullen in aanloop naar de begroting alternatieve dekkingsvoorstellen worden geformuleerd.

Tabel 4, financieel beeld, incl. verlagen reguliere taken en ambities bedragen in € x 1.000	Struct / inc	2025	2026	2027	2028
Saldo incl. meer inkomsten 2025 - 2028	<i>I</i>	76 V	627 N	1.124 V	287 N
	<i>S</i>	798 N	4.199 N	4.904 N	5.276 N
Saldo incl. meer inkomsten 2025 - 2028		722 N	4.826 N	3.780 N	5.563 N
Verlagen reguliere taken en ambities		932 V	1.632 V	2.212 V	2.602 V
Programma 1		200 V	350 V	450 V	550 V
<i>1.2 Sport & bewegen</i>					
Uitstel inventarisatie beweegmogelijkheden in de buitenruimte	I	50 V	50 V		
<i>1.3 Welzijn</i>					
Subsidies kleiner dan € 25.000 nader beoordelen	S		PM	PM	PM
Verlagen subsidie Versa Welzijn/efficiency activiteiten	S		100 V	200 V	300 V
<i>1.4 Maatschappelijke & culturele voorzieningen</i>					
Efficiënt inzetten activiteiten bibliotheek	S	50 V	100 V	150 V	150 V
Geen inventarisatie behoefte maatschappelijke - en culturele organisaties	S	50 V	50 V	50 V	50 V
Efficiency cultuurregisseurs	S	50 V	50 V	50 V	50 V
Programma 2			100 V	200 V	300 V
<i>2.2 Jeugdzorg</i>					
Praktijkondersteuner Jeugd	S		100 V	200 V	300 V
Programma 3		450 V	450 V	600 V	600 V
<i>3.2 Buitenruimte & leefomgeving</i>					
Verhogen afvalstoffenheffing ivm straatreiniging	S	375 V	375 V	375 V	375 V
Continuering inzet wijkadviseurs	S	-	-	-	-
Afschalen inzet op Ruimtelijke Ordening - Omgevingswet	S			150 V	150 V
<i>3.4 Ruimtelijke ontwikkeling</i>					
Welstandstoets deels laten vervallen	S	75 V	75 V	75 V	75 V
Programma 4		100 V	500 V	500 V	500 V
<i>4.3 Werk & inkomen</i>					
Nader beoordelen minimaregelingen	S	PM	PM	PM	PM
Re-integratie voorziening 50% verlagen	S	100 V	100 V	100 V	100 V
<i>4.4 Mobiliteit</i>					
Uitstel nieuwbouw parkeergarage De Olmen	S		400 V	400 V	400 V
Moderniseren parkeerketen	S	PM	PM	PM	PM
Programma 5		172 V	172 V	172 V	172 V
<i>5.1 Dienstverlening & communicatie</i>					

Geen verkiezingsborden plaatsen	S	12 V	12 V	12 V	12 V
<i>5.2 Veiligheid & handhaving</i>					
herprioritering toezicht BOA's		70 V	70 V	70 V	70 V
<i>5.3 Bestuur & organisatie</i>					
Eén rekenkameronderzoek laten vervallen	S	40 V	40 V	40 V	40 V
Vacatureruimte Griffie inleveren	S	50 V	50 V	50 V	50 V
Programma 6		10 V	60 V	290 V	480 V
<i>6.1 Financiën</i>					
Verhogen afschrijftermijnen	S			180 V	270 V
Post onvoorzien aframen	S	10 V	10 V	10 V	10 V
<i>6.2 Vastgoed</i>					
Kosten vastgoed doorbelasten	S		50 V	100 V	200 V
Saldo Perspectiefnota 2025	<i>I</i>	126 V	577 N	1.124 V	287 N
	<i>S</i>	84 V	2.617 N	2.692 N	2.674 N
Saldo Perspectiefnota 2025		210 V	3.194 N	1.568 N	2.961 N

2.3 Ontwikkeling weerstandsvermogen en kengetallen

Weerstandsvermogen

In deze paragraaf schetsen we de ontwikkeling van de financiële positie en enkele kengetallen. De cijfers zijn gebaseerd op de concept Jaarstukken 2023, de Programmabegroting 2024-2027 en onderhavige perspectiefnota.

De begrotingsruimte betreft het saldo uit het financieel meerjarenbeeld in deze perspectiefnota.

Beschikbare weerstandscapaciteit (bedragen in €)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Algemene reserve per 1 januari	31.750.565	38.625.102	37.325.102	37.325.102	37.325.102	37.325.102
Onbenutte belastingcapaciteit	15.687.465	15.540.094	15.540.094	15.540.094	15.540.094	15.540.094
Begrotingsruimte		169.237	-340.959	-2.763.322	-1.042.531	-2.473.962
Stelpost onvoorzien	10.400	11.100	1.100	1.100	1.100	1.100
Totale weerstandscapaciteit	47.448.430	54.345.533	52.525.337	50.102.975	51.823.766	50.392.334

Benodigde weerstandscapaciteit	10.289.684	10.289.684	10.289.684	10.289.684	10.289.684	10.289.684
Ratio	4,6	5,3	5,1	4,9	5,0	4,9

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door de geïnventariseerde risico's. In de concept Jaarstukken 2023 gaat dit om een bedrag van ruim € 10 miljoen. De benodigde weerstandscapaciteit afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit, bepaalt de ratio van het weerstandsvermogen. Indien deze ratio groter is dan 1 dan is sprake van een voldoende weerstandscapaciteit, boven 2 zelfs uitstekend; dit is de kwalificatie die de komende jaren geldt voor Gooise Meren.

Kengetallen

Verloop van de kengetallen	Rekening 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
netto schuldquote	60,1%	71,4%	77,6%	84,5%	96,2%	100,6%
netto (gecorrigeerde) schuldquote	60,0%	71,4%	77,6%	84,5%	96,2%	100,6%
solvabiliteitsratio	21,9%	20,5%	19,1%	18,7%	17,4%	17,0%
structurele exploitatieruimte	5,2%	0,7%	-0,2%	-1,7%	-0,6%	-1,5%
grondexploitatie	2,5%	2,8%	3,1%	0,0%	0,0%	0,0%
belastingcapaciteit	110,9%	117,2%	117,2%	117,2%	117,2%	117,2%

Hierboven volgen de 'verplichte' kengetallen uit de paragraaf weerstandsvermogen.

In deze kengetallen zijn de uitkomsten van de voorstellen in deze perspectiefnota verwerkt.

Als we dit vertalen naar rapportcijfers, de methodiek zoals door de raad vastgesteld, dan ziet het plaatje er als volgt uit.

Rapportcijfer	Rekening 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
netto (gecorrigeerde) schuldquote	3,0	3,0	3,0	3,0	2,0	2,0
solvabiliteitsratio	2,7	2,7	1,3	1,3	1,3	1,3
structurele exploitatieruimte	1,0	1,0	0,3	0,3	0,3	0,3
grondexploitatie	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
belastingcapaciteit	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Totaal rapportcijfer	8,3	8,3	6,2	6,2	5,2	5,2

Streefwaarde
Voldoende
Onvoldoende

De gepresenteerde rapportcijfers in de Jaarstukken 2023 zijn positief. Er blijkt meer tijd nodig voor het realiseren van investeringen, waardoor dit achterblijft bij de in de begroting opgevoerde ambities. Dit is een belangrijke factor voor één van de kengetallen, namelijk de schuldquote, die hierdoor gunstiger uitpakt. De cijfers in deze perspectiefnota zijn minder rooskleurig, maar we zien voor 2025 en 2026 wel een verbetering ten opzichte van de Programmabegroting 2024. Door een geactualiseerde planning van voorgenomen investeringen (onder andere IHP en Olmengarage) verbetert de schuldquote. De nadelige exploitatiesaldi in deze perspectiefnota zorgen, ten opzichte van de Programmabegroting 2024, voor een enigszins dempend effect op de rapportcijfers. Om op de streefwaarde (7.0) te komen zijn aanvullende maatregelen nodig. Bij de Programmabegroting 2025 komen we met concrete voorstellen.